

Brugge(n)
Voor Jongeren

Signaalnota 2016

B R U
G G E

INLEIDING

“Wanneer wij signalen of klachten doorgeven, wordt er niets mee gedaan en worden wij zonder duidelijke uitleg afgescheept.”

Eén van de basisdoelen van 'Brugge(n) voor jongeren' is het oppikken en vertalen van signalen die verband houden met maatschappelijk kwetsbare jongeren in Brugge.

In 2014 werd een eerste signaalnota opgemaakt. Een aantal van deze signalen werden door 'Brugge(n) voor jongeren' opgevangen en resulteerden in concrete acties. Andere signalen waren gekoppeld aan een aantal concrete en minder concrete vragen of suggesties ten aanzien van betrokken verantwoordelijken, het stadsbestuur, het OCMW of andere partners.

We stellen vast dat een aantal van deze signalen zijn opgepikt. Deze concrete stappen of keuzes hebben het netwerk van 'Brugge(n) voor jongeren' versterkt en zijn het bereik van maatschappelijk kwetsbare jongeren ten goede gekomen. We vermelden hier onder andere de keuze van het bestuur om een nieuwe onderwijsdeskundige aan te stellen en het tewerkstellingsbeleid met focus op jongeren.

We danken alle betrokkenen om deze signaalnota ernstig te nemen en er ook mee aan de slag te gaan. Het laatste wat deze signaalnota wil zijn, is een klaag- of zaagnota. Het netwerk van 'Brugge(n) voor jongeren' is zich ten volle bewust van de complexiteit om de positie van maatschappelijk kwetsbare jongeren te versterken. De signalen in deze tweede signaalnota moeten dan ook gelezen worden als positieve, constructieve voorzetten ter uitnodiging van partners om waar mogelijk kleine en grote stappen te zetten.

De nota is een bundeling van signalen, afkomstig van zowel jongeren als professionals. In samenwerking met Warme Steden, organiseerde 'Brugge(n) voor jongeren' 6 groepsgesprekken met kwetsbare jongeren. Het voorbije schooljaar waren ook een thesisstudente van de Universiteit Gent en een projectgroep van Howest aan de slag om het standpunt van jongeren over allerlei thema's te bevragen. Professionals konden hun mening kwijt tijdens het pop-up 'Brugge(n) voor jongeren'-café van 7 oktober. De stuur- en actiegroep van 'Brugge(n) voor jongeren' finaliseerden tenslotte dit document.

De stuur- en actiegroep 'Brugge(n) voor jongeren'.

SYNTHESE

De 7 signalen zijn geclusterd volgens thema: wonen en huisvesting, vrije tijd, welzijn en gezondheidszorg, en onderwijs en tewerkstelling.

Ten aanzien van de stad Brugge, het OCMW Brugge en het CAW Noord-West-Vlaanderen selecteren we volgende concrete aanbevelingen uit de nota.

WONEN EN HUISVESTING

Wonen in Brugge is **onbetaalbaar** voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Een **studentenkot** zou voor veel jongeren de ideale oplossing zijn in de noodzakelijke stap naar een zelfstandig leven. We vragen de stad om werk te maken van een **nieuwe wijziging aan het kamerreglement**.

VRIJE TIJD

Het vrijetijdsaanbod in Brugge kan nog toegankelijker gemaakt worden voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Om deze lacune deels te ondervangen, hebben **de preventiewerkers (stad), Buurtsport (OCMW-vereniging SPOOR) en jongerenwerking 't Salon (CAW)** - onder de vlag van 'Brugge(n) voor jongeren' - een **gezamenlijke vrijetijdswerking** uitgewerkt, specifiek gericht op kwetsbare jongeren.

In 2017 wordt een deel van het CAW-gebouw in de Vlamingdam 36 de uitvalsbasis van deze drie diensten. Ook het JAC en LOGiN, beiden CAW-jongerenwerkingen, nemen er hun intrek. We geloven in de opportuniteit om met een minimum aan middelen een **"jongerenhuis"** in Brugge te creëren. Hiermee komen we ook tegemoet aan de vraag van jongeren naar meer ontmoetingsruimte en een duidelijker ankerpunt waar ze terecht kunnen. We nodigen de stad, het OCMW en CAW uit om verder te investeren in deze positieve en zinvolle samenwerking.

WELZIJN EN GEZONDHEIDSZORG

18 jaar worden, is voor heel wat jongeren een kantelmoment. Zeker kwetsbare jongeren beschikken **onvoldoende over de nodige competenties en vaardigheden waardoor het op-eigen-benen staan moeizaam verloopt**. Vanuit de voorzieningen, het onderwijs... kan er nog meer geïnvesteerd worden in het versterken van het **informeel netwerk** van de jongere en de **praktische kant van het alleen wonen**.

Cachet vzw is een organisatie door en voor jongeren met een ervaring in de jeugdhulpverlening. Met hun verhalen inspireren zij andere jongeren, maar ook de hulpverlening en het beleid. We rekenen op inhoudelijk en financiële steun van alle betrokkenen om een Cachet-werking in Brugge mogelijk te maken.

Het werkveld blijft **complex** en **weinig transparant**. We verzoeken de stad om verder te blijven investeren in **netwerkvorming** en **afstemming** via o.a. 'Brugge(n) voor jongeren'. Via een werkgroep **trajectbegeleiding** worden methodieken gecreëerd, zoals tafelsessies en een online wegwijzer, die die continuïteit en coördinatie van zorg van de meest kwetsbare jongeren verbeteren. In dat verband heeft het **casemanagement** project LOGiN (CAW) zeker haar strepen verdiend. We roepen alle partners op om ook nà 2018 casemanagement in Brugge mogelijk te maken.

ONDERWIJS EN TEWERKSTELLING

De **overgang van school** (met eventueel schoolse vertraging) **naar werk** blijkt voor kwetsbare jongeren moeilijk te zijn: ze vinden geen werk of slagen er niet in de job te behouden. Meer succesvolle **samenwerkingsinitiatieven**, denk aan het project jobstudentplaatsen voor kwetsbare jongeren, verder zetten van het project leerrecht en het VDAB-netwerkmoment, kunnen de tewerkstelling van kwetsbare jongeren alleen maar ten goede komen. We verzoeken de stad, het OCMW, het CAW en uiteraard het ganse werkveld om voldoende ruimte te creëren voor **jobs die geschikt zijn** voor kwetsbare jongeren. We geloven in **ervaringsleren** vanaf de schoolbanken en sporen de dienst flankerend onderwijsbeleid aan hierin een stimulerende rol op te nemen.

SIGNAALNOTA

Thema 1: WONEN EN HUISVESTING

SIGNAAL 1. WONEN in Brugge is ONBETAALBAAR voor maatschappelijk kwetsbare jongeren.

Jongeren zeggen:

“Wij vinden moeilijker een woonplaats en worden sneller terug op straat gezet.”

“In mijn ideale stad zou ik meer huizen zetten voor mensen die het niet breed hebben, ze zouden dan bijvoorbeeld maar 150 euro huur moeten betalen per maand zodat ze kunnen leven.”

Professionals zeggen:

Zelfstandig wonen is een cruciaal element in de stap naar algemene zelfstandigheid van jongeren. Op de **private huurmarkt** hebben kwetsbare jongeren **weinig kansen**. Een **kleine studio huren** kost makkelijk 450 euro, zonder extra kosten, en is voor jongeren met beperkte of geen arbeidsinkomsten **onbetaalbaar**. Andere steden, zoals Oostende, zijn daarom aantrekkelijker voor jongeren, maar geenszins een garantie op een kwaliteitsvol leven.

Veel **koten** blijken leeg te staan terwijl het vaak een ideale startoplossing zou zijn. Sinds 2014 mogen studenten drie jaar na hun studies op kot blijven wonen. Een interessante, tijdelijke maatregel, maar niet voor maatschappelijk kwetsbare jongeren die veelal niet gestudeerd hebben en dus niet in aanmerking komen. Een goed uitgerust studentenkot waar domiciliëring mogelijk is, zou voor veel jongeren een zeer goede opstap zijn naar een zelfstandig leven.

De toewijzingscriteria van de sociale verhuurkantoren zijn controversieel: wie werk heeft of een inkomen hoger dan het leefloon, verliest punten en komt vaak niet langer in aanmerking voor een woning. Ook de jongere die in een voorziening verblijft, krijgt minder punten, gezien hij of zij niet dakloos is. Dat klinkt logisch in functie van bedienen van de meest kwetsbaren.

Omgekeerd zorgt dit puntensysteem er echter voor dat jongeren de stap naar zelfstandigheid uitstellen en in werkloosheid blijven hangen. Of aldus langer in de voorziening (moeten) blijven waardoor de frustratie en de hulpverleningsmoeheid toenemen.

Gelukkig werd in 2014 de **Commissie Versnelde Toewijzing regio Brugge** opgericht waardoor de sociale huisvestingsmaatschappij kan afwijken van de toewijzingsregels, op basis van omstandigheden van sociale aard, en versneld een woning kan toewijzen (10 per jaar, wat nog te weinig is).

Concrete aanbevelingen en suggesties:

→ **Aanbeveling 1 - tav. Stad: wijzig het kamerreglement opdat ook kwetsbare jongeren op een betaalbare, geschikte studio kunnen wonen.**

- ✓ Het bestuur zou **een nieuwe wijziging aan het kamerreglement** in overweging kunnen nemen waardoor het aanbod betaalbaar wonen in Brugge kan vergroot worden. Dergelijk studiowonen kan gecombineerd worden met woonbegeleiding. Kamertraining is een residentieel verblijf binnen integrale jeugdhulp met als doel: een voorbereiding op (begeleid) zelfstandig wonen. Een soepelere regelgeving o.m. bij aanvraag van de bouwvergunning kan er voor zorgen dat ook dit concept nog meer kan ontwikkeld worden binnen de stad.

→ Aanbeveling 2 - tav. Stad, OCMW, partners: **investeer in experimenten om de woningmarkt voor maatschappelijk kwetsbare jongeren toegankelijker te maken.**

- ✓ **Brugge heeft nood aan nieuwe woonvormen die ook betaalbaar en kwaliteitsvol zijn.** Initiatieven als Samenhuizen Brugge vzw die Bruggelingen warm willen maken voor het idee van gemeenschappelijk wonen (vb. co-housing), kunnen we alleen maar toejuichen. Signalen van units die zouden opengesteld worden voor kwetsbare groepen, willen we graag verder onderzoeken.
- ✓ **Onderzoek mogelijkheden om investeren in goedkoper wonen mogelijk te maken.** Via crowdfunding kunnen investeerders gevonden worden voor de aankoop van wooneenheden die via SVK's of sociale huisvestingsmaatschappij kunnen verhuurd worden aan maatschappelijk kwetsbare jongeren.

Thema 2: VRIJE TIJD

SIGNAAL 2. Het vrije tijdsaanbod in Brugge kan nog TOEGANKELIJKER gemaakt worden.

Maatschappelijk kwetsbare jongeren zeggen:

“Er zijn niet genoeg mogelijkheden tot vrijetijdsbesteding.”

Jongeren beoordelen het Brugse vrijetijdsaanbod als **duur** en in het algemeen **hoogdrempelig**. Voorbeelden die aangehaald worden zijn onder meer de bioscooptarieven en het ruime aantal culturele evenementen (met grote C). Bovendien hebben kwetsbare jongeren minder mogelijkheden om zich te verplaatsen en ook de bus of de trein zijn duur.

“We weten soms niet wat te doen en krijgen dan achteraf te horen dat er iets te doen was.”

Ze willen graag **meer informatie** over evenementen die in Brugge georganiseerd worden en eventuele kortingen die ze kunnen verkrijgen. Drempelverlagende initiatieven, de Sport-Na-Schoolpas werd genoemd, worden erg geapprecieerd.

Professionele partners zeggen:

Het **reguliere vrijetijdsaanbod**, zoals jeugdwerk en sportclubs, is te **weinig toegankelijk** zijn voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Drempelverlagende initiatieven, zoals het aanbod vanuit het Netwerk Vrijetijdsparticipatie of de AXI-bonnen, zijn zeer waardevol. Professionals hekelen echter de manier waarop het aanbod bekendgemaakt wordt en de soms wat omslachtige procedures waardoor de korting te weinig de jongeren bereikt die er het meeste baat bij zouden hebben.

Doorverwijzing naar het reguliere aanbod mag echter geen doelstelling op zich worden. De bevroegde jongeren geven immers duidelijk aan dat zij zich meer thuis voelen in het specifieke jeugdwerk, zoals dat vanuit Brugge(n) voor jongeren en de partners aangeboden wordt.

Concrete aanbevelingen en suggesties:

→ Aanbeveling 3 - tav. Stad en Provincie: **zoek mee naar mogelijkheden om het project ‘Hobbycoach’ te realiseren.**

- ✓ Buurtsport, de sportdienst en BVJ werkten samen het idee van een **‘hobbycoach’** uit. Deze persoon werkt op twee sporen. Enerzijds brengt hij kinderen en jongeren in contact met verschillende jeugdverenigingen, sport- en hobbyclubs in regio Brugge. Anderzijds gaat hij ook aan de slag met de clubs en verenigingen zelf in functie van drempelverlagende acties. Nadat het project op Vlaams niveau niet weerhouden werd, rekenen we op **een lokale en provinciale inzet voor het initiatief.**

→ Aanbeveling 4 - tav. Stad, OCMW, CAW: maak verder werk van de afstemming van het vrijetijdsaanbod voor maatschappelijk kwetsbare jongeren.

- ✓ Sinds 2015 slaan **Buurtsport (OCMW-vereniging SPOOR), jongerenwerking 't Salon (CAW) en de preventiewerkers (stad), onder de vlag van 'Brugge(n) voor jongeren', de handen in elkaar voor een gezamenlijke vrijetijdswerking met aandacht voor welzijn en specifiek gericht op maatschappelijk kwetsbare jongeren.** De resultaten zijn positief: meer jongeren worden bereikt, jongeren vinden de weg naar de werkingen, het merk 'Brugge(n) voor jongeren' slaat aan... In de toekomst wordt de samenwerking dan ook verder gezet. Voor de uitwerking van het aanbod zal er nog meer samengewerkt worden met de jongeren.
- ✓ Sinds de vorige signaalnota hebben o.m. het Netwerk en de jeugddienst inspanningen verricht om het aanbod meer toegankelijk te maken voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Het Netwerk zet bijvoorbeeld in op meer gratis activiteiten voor jongeren en door nog meer samen te werken met buurtsport, 't Salon... zet de jeugddienst haar grootse activiteiten (Relax, buitenspeeldag...) nog meer open voor een kwetsbaar publiek. Zowel vanuit het Netwerk Vrijetijdsparticipatie als vanuit de verwijzers kunnen nog meer inspanningen verricht worden om **het aanbod van vrijetijdsparticipatie op elkaar te doen aansluiten en meer bekend te maken bij jongeren.**
- ✓ Vanuit 'Brugge(n) voor jongeren' willen we alvast meer inzetten op het bekendmaken van eigen en andere initiatieven via **de facebookpagina en de website.** Daarnaast blijven we de **Uitpas** genegen en vinden we dat die piste op lokaal niveau niet losgelaten mag worden.

SIGNAAL 3. Creëer MEER ruimte voor ONTMOETING.

Maatschappelijk kwetsbare jongeren zeggen:

"We willen meer ontmoetingsplaatsen waar jongeren kunnen samenkomen."

Jongeren – eerder de jongste leeftijdsgroep - vragen ruimte in de stad, waar ze elkaar kunnen ontmoeten, mogen experimenteren (met muziek!), zichzelf kunnen zijn, iets kunnen consumeren voor een eerlijke prijs en een praatje kunnen slaan met een professional in een gemoedelijke sfeer. Vrienden ontmoeten, is essentieel. Ondanks het gegeven dat de oudere leeftijdsgroep (18 tot 25 jaar) wel hun weg vindt naar het Brugse (én Blankenbergse) uitgaansleven, horen we eenzelfde vraag naar nog meer **ontmoetingsruimte.**

Hiermee verband houdend: een extra of uitgebreider **skatepark** staat trouwens bij veel jongeren met stip op het verlanglijstje.

Professionals in Brugge zeggen:

*"Onze bezorgdheid gaat uit naar de kwetsbare **25 tot 40-jarigen** die te oud zijn voor jongerenwerking 't Salon, maar zich niet thuis voelen in inloophuis 't Sas of aansluiting vinden bij de cultuur van de Brugse jeugthuizen en op zoek zijn naar een warme ontmoetingsplek voor eensgezinden."*

Concrete aanbevelingen en suggesties:

→ Aanbeveling 5 - tav. Stad, OCMW, CAW: maak jongerenruimte concreet door de realisatie van een 'jongerenhuis' in Brugge.

- ✓ In 2017 komt het CAW-gebouw in de Vlamingdam 36 grotendeels leeg. Dit vormt een zeer goede opportuniteit om met een minimum aan middelen een "**jongerenhuis**" in Brugge te realiseren. Dit jongerenhuis kan dienen als **uitvalsbasis** voor jongerenwerking 't Salon (CAW), Buurtsport (OCMW-vereniging SPOOR) en de preventiewerkers (Stad Brugge, gedeeltelijk). Ook de CAW-jongerenwerkingen JAC en LOGiN kunnen geïntegreerd worden. Opereren vanuit één centraal basiskamp zal de werking, bereik en slagkracht van het huidige jeugd welzijnswerk voor de doelgroep versterken. Alle

diensten behouden de huidige manier van (samen)werken. Daarnaast wordt er ook aan gezamenlijke doelstellingen vanuit 'Brugge(n) voor jongeren' gewerkt, zoals een gemeenschappelijk vrijetijdsaanbod tijdens vakanties en op woensdag, sterkere verbinding tussen vrije tijd en welzijn, toeleiding naar de werkingen... **De stad trekt hiermee heel duidelijk de kaart van het jeugdwelzijnswerk, met als doelgroep maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.**

- ✓ Voor ontmoeting zijn jongeren welkom op de boot in de Ter Pannestraat en met gelegenheid in de Vlamingdam.
- ✓ **Dit jongerenhuis kan op korte termijn gerealiseerd worden. Voor een optimale werking zijn op middellange termijn een aantal minimale infrastructurele maatregelen nodig. Stadsbestuur, OCMW en CAW nodigen we uit om hiervoor een geschikte financiering te zoeken.**

→ Aanbeveling 6 - tav. Stad, OCMW, CAW: verlies de doelgroep jonge volwassenen die niet langer terecht kan in de jeugdwerkingen van 'Brugge(n) voor jongeren' niet uit het oog.

- ✓ "Het jongerenhuis" richt zich tot jongeren van 12 tot 25 jaar. Individuele jongeren van +25 willen we zeker niet uitsluiten en we denken na hoe we **een warme overdracht na 25 jaar** kunnen tot stand brengen.
- ✓ Vanuit het OCMW wordt nagegaan wat **Vereniging 't Sas** kan doen voor de doelgroep 25 tot 40 jaar. Naar aanleiding van vorige signaalnota vonden in 2015 al verkennende gesprekken en ontmoetingsmomenten plaats.

→ Aanbeveling 7 - tav. Stad Brugge: vergeet maatschappelijk kwetsbare jongeren niet bij het engagement rond het label kindvriendelijke stad.

- ✓ We juichen het toe dat Brugge **het label kind- en jeugd vriendelijke stad** ambiert. Maatschappelijk kwetsbare jongeren mogen hierin niet vergeten worden. De investering in 'Brugge(n) voor jongeren' toont alvast dat de stad ook bekommerd is om kwetsbare jongeren.

SIGNAAL 4. ZEEBRUGSE JONGEREN blijven moeilijk bereikbaar. Hun leefwereld richt zich meer op het kustgebied, dan op Brugge-centrum.

Reeds in de vorige signaalnota werd bijzondere aandacht gevraagd voor de regio Zeebrugge/Oostkust. In regio Oostkust zijn er **weinig welzijns- en vrijetijdsvoorzieningen** voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Niet alleen is het hulpverleningsaanbod beperkt, maar hulpverleners ervaren ook dat doorverwijzen naar de centrumsteden Brugge en Oostende niet vanzelfsprekend is. Nochtans leeft een aanzienlijke groep van jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. Het WUK-kot (Buurtsport) lijkt zowat de enige werking te zijn die inzet op een laagdrempelige vrijetijdsbesteding van jongeren in Zeebrugge en omliggende gemeenten (Lissewege, Zwankendamme, Dudzele).

De **tramverbinding** speelt een belangrijke rol in het dagelijks leven van deze jongeren. Deze realiseert een vlotte verbinding tussen de gemeenten van de Oostkust: De Haan, Blankenberge, (Zee)Brugge en Blankenberge. Een samenwerking tussen deze gemeenten voor een gezamenlijke strategie en actieplan is aangewezen.

Concrete aanbevelingen en suggesties :

→ Aanbeveling 8 - tav. Stad, OCMW: blijf investeren met buurtsport in Zeebrugge.

- ✓ Via 'Brugge(n) voor jongeren' wordt de **WUK-werking** (Buurtsport) in Zeebrugge ondersteund. In 2017 wil Buurtsport nog meer inzetten op jongeren van Zeebrugge en omliggende gemeenten.

→ Aanbeveling 9 - tav. Stad, OCMW, CAW: ondersteun het intergemeentelijke traject dat lopende is ten behoeve van maatschappelijk kwetsbare jongeren in regio Oostkust.

- ✓ 'Brugge(n) voor jongeren' nam in 2015 het initiatief om de lokale besturen van Knokke-Heist, De Haan, Blankenberge en Brugge/Zeebrugge samen te brengen. De Dienst Welzijn van de Provincie en RESOC/SERR schoven intussen mee aan tafel omwille van het interlokale karakter van het overleg en hun bezorgdheid voor die regio. Eind 2016 wordt van start gegaan met een **intergemeentelijk onderzoek naar kwetsbare jongeren in de regio** en het creëren van een draagvlak om beleidsopties te realiseren. Het onderzoek wordt alvast toegelicht op het burgemeestersoverleg dit najaar. Intussen heeft het Regionaal Welzijnsplatform de regierol van 'Brugge(n) voor jongeren' overgenomen.

Thema 3: WELZIEN EN GEZONDHEIDSZORG

SIGNAAL 5. DE KLOOF NA 18 JAAR is voor veel jongeren een reëel gevaar.

Jongeren zeggen: *Yes 18, ik ben vrij (maar ik loop mezelf vast ...)*

Professionals zeggen: *Ai 18, hij is weg (maar wat moet er van hem komen...)*

18 jaar worden, is voor heel wat jongeren een kantelmoment. Ze kiezen voor de stap naar zelfstandigheid en verlaten het ouderlijke nest of de voorziening. Veelal gaan ze weg van thuis omwille van problemen in de gezinssituatie. Of ze verlaten de voorziening, omdat ze hulpverleningsmoe zijn. Ze ervaren de hulpverlening als bemoeizuchtig en zijn die liever kwijt dan rijk. Zeker kwetsbare jongeren beschikken **onvoldoende over de nodige competenties en vaardigheden waardoor het op-eigen-benen staan moeizaam verloopt**. Ze hebben **geen sterk netwerk** om op terug te vallen en komen in hachelijke situaties, zoals situaties van thuisloosheid, terecht. Het verhaal van de jongen, Jordy, die door ontbering in de Blaarmeersen stierf, staat bij elke hulpverlener in het geheugen gegrift.

Concrete aanbevelingen en suggesties:

→ Aanbeveling 10 - tav. CAW, jongerenwelzijn, onderwijs: investeer nog meer in de praktische kant van het alleen wonen.

- ✓ In de voorziening kunnen jongeren nog **beter voorbereid worden** op de praktische kant van het alleen wonen. Ze moeten onder meer vertrouwd geraken met eerstelijnsdiensten die ze na de voorziening kunnen contacteren, waarmee de brug verkleind wordt tussen minder- en meerderjarigenzorg. Het project **Loopplanken**, een samenwerking tussen het CAW en de voorzieningen binnen jongerenwelzijn, dat momenteel in de steigers gezet wordt, dragen we een warm hart toe.
- ✓ Ook het **onderwijs** heeft de taak jongeren nog beter voor te bereiden op een zelfstandig leven en in te zetten op echte **'life skills'**, zoals een rijbewijs behalen, internetbankieren, budgetbeheer... zie ook lager.

→ Aanbeveling 11 - tav. de voorzieningen binnen jongerenwelzijn: investeer nog meer in het versterken van het informele netwerk van de jongere buiten de voorziening.

- ✓ We denken aan contextbegeleiding en thuisbegeleiding, maar ook **inzet op vrijetijdsbesteding**. Het aanbod aan vrijetijdsbesteding (zie hoger) dient dan ook breed bekendgemaakt te worden.

→ Aanbeveling 12 - tav. jongerenwelzijn, Vlaanderen, Stad, OCMW, CAW: start een lokale/provinciale afdeling van de vzw Cachet op in Brugge.

- ✓ **Cachet vzw** is een organisatie door en voor jongeren met een ervaring in de jeugdhulpverlening. Met hun verhalen inspireren zij andere jongeren, maar ook de hulpverlening en het beleid. **Door meer gehoor te geven aan de eigen wensen van de jongere kan hulpverleningsmoeheid vermeden worden.** 'De grote stap' (naar een

zelfstandig leven) is een thema waar Cachet al veel rond gewerkt heeft. Cachet is voorlopig enkel actief in de provincies Antwerpen, Limburg en Brussel. 'Brugge(n) voor jongeren' heeft de ambitie om ook in Brugge, voor de ruimere regio West-Vlaanderen, een Cachet-werking op te starten. Eind oktober starten de gesprekken met Cachet en de Vlaamse administratie. We rekenen op inhoudelijke en financiële steun van alle betrokkenen om dit in Brugge mogelijk te maken.

SIGNAAL 6. Het werkveld blijft COMPLEX en WEINIG TRANSPARANT. Meer AFSTEMMING en nog meer SAMENWERKING zijn noodzakelijk.

Jongeren zeggen: *Ik zie het bos niet meer door de bomen...*

Professionals zeggen: *Ik zie het bos niet meer door de bomen...*

Maatschappelijk kwetsbare jongeren krijgen véél op hun boterham en dat maakt hun situatie uniek en complex. Jongeren zijn niet altijd in te delen volgens de manier waarop we de hulpverlening organiseren: in hokjes en volgens leeftijdsgroepen. Het zijn de omstandigheden, de voorwaarden, de setting... die voor jongeren veelal de keuzes maken en niet omgekeerd. **Begeleiding vraagt een maatwerk dat de levensflow van jongeren volgt, niet andersom.**

Bovendien zien ook de jongeren, net zoals de professionals, **het bos niet genoeg door de bomen**. Er zijn veel projecten, werkingen... en geen enkele begeleider houdt nog het overzicht. 'Brugge(n) voor jongeren' stimuleert contacten en afstemming, maar er is duidelijk nog een weg te gaan.

Zeker de gesloten pistachenoetjes, die multiprobleem jongeren waar niemand de tanden wil op stuk bijten en worden doorgeschoven van project naar project, vragen een **integrale** aanpak.

Jongeren dreigen te verdwijnen van de radar als ze geen school meer lopen en ook de hulpverlening de rug toe keren. Volgens de professionals dient er vanaf vroege leeftijd een constante hulpverlener in beeld te komen die de jongere stuurt, stimuleert en ondersteunt om het leven te leiden waar hij of zij zelf van droomt. Professionals benoemen de functie als **'coach', 'levenscoach', 'buddy', 'trajectbegeleider', 'een ankerfiguur' en 'vertrouwenspersoon'**.

Ook jongeren spreken over de deugd van een **vertrouwensfiguur** die tijd voor hen neemt, hen in een meer informeel kader benadert.

Concrete aanbevelingen en suggesties:

→ Aanbeveling 13 - tav. Stad, OCMW, CAW: blijf verder investeren in netwerking en afstemming via o.a. 'Brugge(n) voor jongeren'.

- ✓ 'Brugge(n) voor jongeren' wil blijvend inzetten op de organisatie van de al goed werkende **netwerkmomenten** opdat professionals elkaar nog beter leren kennen en de krachten kunnen bundelen voor een goede opvolging van jongeren.

→ Aanbeveling 14 - tav. CAW, OCMW, hulpverleningspartners: zet nog meer in op trajectbegeleiding en continuïteit in de zorg/begeleiding.

- ✓ Een werkgroep trajectbegeleiding vanuit 'Brugge(n) voor jongeren' levert inspanningen om de continuïteit en coördinatie van zorg van de meest kwetsbare jongeren te verbeteren:
  - Tijdens regelmatige **tafelsessies** worden verhalen van "pistachenoetjes" besproken en wordt er gezamenlijk naar oplossingen gezocht. 2016 is een opstartjaar, na 2016 wordt er gekeken of en hoe een vertegenwoordiging ruimer dan de werkgroep haalbaar is.

- De werkgroep is ook bezig met de ontwikkeling van een **online sociale wegwijzer**, gekoppeld aan de website van 'Brugge(n) voor jongeren', opdat het bestaande aanbod beter en meer in beeld komt.
- Aanbeveling 15 - tav. Stad, OCMW, alle partners: **investeer meer in vindplaatsgericht en outreachend werken in Brugge.**
  - ✓ De ervaring met het vindplaatsgericht werk vanuit de preventiedienst, leert ons dat dit dé methodiek bij uitstek is om kwetsbare groepen beter te bereiken. Ook andere organisaties en instellingen kunnen hun werkmethode aanpassen of uitbreiden door actief in te zetten op het leggen van contact met de doelgroep. O.a. brugfiguren die de link kunnen maken tussen onderwijs en gezin/vrije tijd zijn gewenst: de speelplaats is de vindplaats bij uitstek om nog verder in te investeren.
- Aanbeveling 16 - tav. Stad/hulpverleningsorganisaties/Vlaamse Overheid: **geef zinvolle experimenten rond casemanagement die hun meerwaarde bewezen hebben een duidelijk perspectief.**
  - ✓ Sedert 2008 is het experiment **LOGiN** (CAW) rond casemanagement actief. De meerwaarde wordt door iedereen in de sector uitgesproken. In 2015 werd er gesleuteld aan het concept van LOGiN. Momenteel wordt er vanuit twee modules gewerkt: consult+ en trajectbegeleiding. De netwerkrol van LOGiN werkt verbindend voor alle partijen en ook de roep naar trajectbegeleiding wordt almaar luider. LOGiN wordt gefinancierd met middelen vanuit het Stedenfonds. 'Brugge(n) voor jongeren' wil mee aan de kar trekken om ook **na 2018 case management in Brugge mogelijk te maken en roept alle partners op om hieraan te helpen.**
  - ✓ Het onder impuls van 'Brugge(n) voor jongeren' ontstane gedachtengoed van gedeelde verantwoordelijkheid en continuïteit, willen verder uitspreiden onder de Brugse organisaties en instellingen. De leden van de actiegroep van 'Brugge(n) voor jongeren' werken daarom aan een **engagementsverklaring** die als symbool geldt voor de gedeelde verantwoordelijkheid die zij opnemen in het helpen van maatschappelijk kwetsbare jongeren. Dat houdt onder meer in dat de voorzieningen zich engageren voor een warme overdracht als jongeren van de ene dienst naar de volgende gaan. En waar mogelijk vanuit gedeelde verantwoordelijkheid de schotten tussen organisaties/sectoren trachten te dichten.
  - ✓ En verder: in het kader van afstemming buurtsport, preventie en jongerenwerking 't Salon willen we nagaan hoe de methodiek **trajectbegeleiding** zoals omschreven in het **jeugd(welzijns)werk** kan geïntegreerd worden. Met de werkgroep trajectbegeleiding gingen we alvast inspiratie opsnuiven bij vzw Jong in Gent.
- Aanbeveling 17 - tav. Stad, OCMW, CAW, partners: **maak van het te creëren "jongerenhuis" een ankerpunt voor maatschappelijk kwetsbare jongeren.**
  - ✓ Door het samenhuizen van JAC, LOGiN, buurtsport, preventie en jongerenwerking 't Salon in het **"jongerenhuis"** in de Vlamingdam, ontstaat er voor kwetsbare jongeren een nog duidelijker **ankerpunt** waar ze terecht kunnen. De verbinding met 'Brugge(n) voor jongeren' zal ook de bekendheid van het huis onder professionals ten goede komen.
- Aanbeveling 18 – tav. Stad, OCMW, CAW, partners allerhande: **gebruik de dynamiek van 'Brugge(n) voor jongeren' om gezamenlijke uitdagingen vanuit een gezamenlijk kader te benaderen.**
  - ✓ Het project 'Brugge(n) voor jongeren' is een mooi voorbeeld van hoe Brugse organisaties de handen in elkaar slaan en schotten trachten te dichten voor die jongeren die dreigen tussen de mazen van het net te glijpen. 'Brugge(n) voor jongeren' is halfweg deze legislatuur goed op dreef en het werkveld is het erover eens dat **het project dient verder gezet te worden.**

SIGNAAL 7. Maatschappelijk kwetsbare jongeren zijn niet of onvoldoende VOORBEREID OP WERK.

De overgang van school (met eventueel schoolse vertraging) naar werk blijkt voor kwetsbare jongeren moeilijk te zijn: ze vinden geen werk of slagen er niet in de job te behouden.

Professionals zeggen:

- Vaak blijken jongeren **geen correct beeld** te hebben van het ‘werk-leven’, zoals bijvoorbeeld over het te verwachten inkomen. Daarnaast ontbreekt het hen dikwijls aan de **nodige praktische basiskennis** (weten wie de baas is, de weg naar het werk kennen, verwachtingen over de middagpauze..) en elementaire **arbeidsattitudes** (op tijd komen, verzorgde kledij dragen...), waardoor ze of zelf afhaken of ontslagen worden.
- Brugge beschikt over **te weinig jobs** die geschikt zijn voor kwetsbare groepen. Brugge moet actief jobs voor laaggeschoolde jongeren creëren om deze jongeren te helpen lanceren.
- Het divers en waardevol aanbod op vlak van vorming, rekrutering, voorbereiding... vanuit de **VDAB, GTB of private dienstverleners** blijkt nog **te weinig gekend** door jongeren en sociale voorzieningen. Een veelgehoorde kritiek is dat de manier van werken **te weinig afgestemd is op jongeren**, zoals bijvoorbeeld de manier waarop er contact gezocht wordt met jongeren en de lange duur van een traject.
- Jongeren beschikken over **vaardigheden, talenten en mogelijkheden die onvoldoende benut worden**. Daar wordt nog te weinig mee aan de slag gegaan, zowel in het onderwijs als in sociale voorzieningen. Jongeren zijn zich vaak niet bewust van hun competenties en kunnen zich bijgevolg moeilijker verkopen op de arbeidsmarkt.
- Er is te **weinig opvolging** van die kwetsbare jongeren die dan wel, na intense ondersteuning, aan een job geraken, maar niet in staat zijn om die te behouden.
- Professionals zijn in het bijzonder bezorgd om **die jongeren die onder de radar blijven** en die, ondanks herhaalde oproepen niet tot bij VDAB geraken. Ze hebben geen inkomen en verzanden verder in de marginaliteit. Het zijn vaak zeer moeilijk werkwilligen, waar bemoeizorg en aanklappende werking noodzakelijk is om ze uit hun marginale positie te halen.

Jongeren zeggen:

“Er zouden meer studierichtingen moeten zijn die meer aansluiten bij de leefwereld van jongeren.”

Er wordt, ook in het onderwijs, te weinig aandacht besteed aan wat ze graag doen en goed kunnen. Ze spreken over de manier van lesgeven die niet overeenstemt met wie ze zijn en pleiten voor meer actie en interactie op en via de school. Het valt ook de leerkrachten op, zo blijkt, dat jongeren die het op school ‘uithangen’ vaak heel goed doen op hun vakantiejob.

“Ik ben trots op het werk dat ik doe. Deze zomer in de Groendienst en momenteel in ‘t WOK: verzorgen van de tuinen van oudere mensen.”

Concrete aanbevelingen en suggesties:

→ Aanbeveling 19 - tav. VDAB, Stad/Dienst economie, hulpverleningspartners...: **investeer verder in goede samenwerkingsinitiatieven en partnerships. Leer van elkaar i.f.v. de tewerkstelling van jongeren.**

- ✓ VDAB Brugge zette in april 2016 haar deuren open voor het netwerk van ‘Brugge(n) voor jongeren’. Dat netwerkmoment werd als erg goed onthaald. Nog meer inspanningen zijn nodig om de **samenwerking tussen de VDAB en andere voorzieningen** te versterken.

Intussen is een vertegenwoordiger vanuit de Werkwinkel Brugge lid van de actiegroep van 'Brugge(n) voor jongeren' en is er verder overleg met de VDAB en de dienst economie in functie van samenwerken rond (voorbereiding op) tewerkstelling van kwetsbare jongeren.

→ Aanbeveling 20 - tav. Stad, OCMW, vakbonden, werkgevers: **blijf in de ambities rond jobcreatie en jobbehoud voldoende ruimte creëren voor jobs die geschikt zijn voor laaggeschoolde jongeren.**

- ✓ Het lokale arbeidsmarktbeleid dient zich verder te richten op **jobcreatie** ook voor laaggeschoolde jonge werklozen. We horen positieve geluiden over de inspanningen vanuit de dienst economie, zoals vakantiejobs aan de stad die ter beschikking gesteld worden aan kwetsbare jongeren, de speeddating sessies tussen jongeren en werkgevers, en de manier waarop de havenarbeid meer in beeld gebracht wordt.
- ✓ **Arbeidszorgprojecten**, zoals Vereniging WOK en SOBO@Werk, bieden arbeid op maat aan. Dit wordt bijzonder geprezen door zowel professionals als jongeren. Meer van dat graag!

→ Aanbeveling 21 - tav. Stad, OCMW, VDAB, Onderwijs: **maak ervaringsleren vanaf de schoolbanken zeer concreet en reëel, zodat arbeidsattitudes sneller ontwikkelen.**

- ✓ We moeten nog meer **experimenteermogelijkheden** creëren om jongeren voor te bereiden op de arbeidsmarkt opdat ze arbeidsattitudes kunnen leren en ervaring opdoen. Dat voorbereiden kan al starten op school. Jongeren zouden meer lessen moeten krijgen in 'life skills' zoals die ook al in zekere mate terug te vinden zijn in de vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen. We denken dat dit een mooi thema kan zijn om ter discussie te brengen op een **onderwijscafé**, georganiseerd vanuit de dienst flankerend onderwijsbeleid. Die heeft al ervaring met goed werkende, gelijkaardige initiatieven, zoals 'No Credit, Game Over' en #WORK.
- ✓ Daarnaast zijn projecten specifiek gericht op een betere voorbereiding op de arbeidsmarkt, zoals Switch (OCMW-Brugge) of WIJ! (ESF/VDAB), positief, maar vragen ze naar meer **oefenruimte op de werkvloer**. Dat kan een item zijn voor de samenwerking VDAB, 'Brugge(n) voor jongeren' en dienst economie.